

UZASADNIENIE

Decyzją Nr (...) z dnia 11 sierpnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, iż stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującą płatnika składek (...) Sp. z o.o. w najbliższym roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2015 do 31 marca 2016 podwyższa o 100% i ustala w wysokości 4,72%.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż w dniu 5 czerwca 2015 r. do ZUS II Oddział w Ł. wpłynął wniosek z Państwowej Inspekcji Pracy – Okręgowego Inspektoratu Pracy w Ł. o podwyższenie płatnikowi (...) SP. z o.o. o 100% stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na najbliższy rok składkowy. Jako powód podano rażące naruszenie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy stwierdzonych w czasie trzech kolejnych kontroli.

Organ rentowy dodał, że z uzasadnienia wniosku Państwowej Inspekcji Pracy wynika, że w okresie od listopada 2014 r. do maja 2015 r. w firmie (...) Sp. z o.o. wydano łącznie 70 decyzji nakazowych dotyczących stwierdzonych naruszeń przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz to, że w czasie kontroli przeprowadzonej w maju 2015 r. stwierdzono występowanie dalszych rażących nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w szczególności, w zakresie wyposażenia maszyn w urządzenia ochronne, sposobów magazynowania materiałów, zapewnienia swobodnych dojazdów do maszyn, nieprzestrzeganie ustaleń dotyczących pracy w przestrzeniach zagrożonych wybuchem.

/decyzja – akta ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji w dniu 11 września 2015 r. złożyła (...) Sp. z o.o. Decyzji zarzucono:

1. Wadliwość formalną w zakresie wskazania najbliższego roku składkowego – w rozumieniu art. 36 ust. 1 w/w ustawy wypadkowej (tj. zarówno wbrew brzmieniu tego przepisu i jego wykładni w praktyce i orzecznictwie, jak i z naruszeniem zasady niedziałania prawa wstecz),

2. uniemożliwienie Odwołującemu się jako stronie postępowania, wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów – co w okolicznościach niniejszego przypadku (potencjalnie) mogłoby zakończyć się niewydaniem zaskarżonej Decyzji Nr (...), a w rezultacie:

- wydanie tej (administracyjnej na dotychczasowym etapie postępowania) Decyzji z pominięciem uprzedniego dokonania przez ZUS w tym postępowaniu jakichkolwiek ustaleń własnych tj. nieprzeprowadzenie jakiegokolwiek postępowania dowodowego (- naruszenie przepisów art. 7, 77, 80 ale i w okolicznościach tego przypadku art. 84 § 1 k.p.a.); z uzasadnienia zaskarżonej decyzji literalnie wynika bowiem, że ZUS wydając tę tak dolegliwą finansowo dla Odwołującego decyzję oparł się wyłącznie na treści wniosku PIP – Okręgowego Inspektoratu Pracy w Ł. z dn. 29.05.2015r. – wniosku, którego petitum i uzasadnienie Odwołujący się w całości kwestionuje,

- wydanie zaskarżonej Decyzji Nr (...) z naruszeniem art. 107 §2 k.p.a.; Uzasadnienie faktyczne tej Decyzji nie zawiera bowiem wskazania faktów, które ZUS uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. Decyzja nie zawiera również uzasadnienia prawnego -wyjaśnienia podstawy prawnej decyzji, a zatem wyjaśnienia dlaczego Organ (wbrew literze prawa i jego jednolitej wykładni) uważa za rok najbliższy bieżący rok składkowy, a nie rok następny;

- wydanie Decyzji Nr (...) z dnia 11 sierpnia 2015 r. wbrew istniejącemu stanowi rzeczy, tj. przez błędne i niepoparte (a to w obliczu zaniechań Organu, wskazanych w punktach powyżej) faktami przyjęcie przez Organ zaistnienia w zakładzie pracy odwołującej się Spółki rażącego naruszenia przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

W uzasadnieniu wskazano, że odwołanie rozpocząć należy od wskazania, że (...) Sp. z o.o. otrzymała już niemalże identyczną w swej treści Decyzję w niniejszej sprawie, a mianowicie decyzję Nr (...) z dnia 06 września 2015 r. Od

Decyzji tej Odwołująca się Spółka wniosła odwołanie wskutek którego (...) ZUS wydał w dniu 20 lipca 2015 r. decyzję nr (...) uchylającą Decyzję Nr (...) z dnia 9 czerwca 2015 r. Uchylając w/w decyzję nr (...) ZUS przyznał, że w sprawie miało miejsce naruszenie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, w rezultacie ZUS nawet nie odniósł się do kwestii prawno pracowniczych.

/odwołanie – k. 2 – 6/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie. W uzasadnieniu podniósł argumentację z decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 23/

Na rozprawie w dniu 8 kwietnia 2016 r. pełnomocnik odwołującego poparł odwołanie oraz wniosł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pełnomocnik ZUS wniosł o oddalenie odwołania.

/protokół rozprawy – 00:02:24 – 00:06:42 – płyta CD – k. 36/

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

(...) SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ została wpisana do krajowego Rejestru Sądowego w dniu 9 listopada 2001 r.

/wypis z KRS – k. 7 – 11, k. 27 – 32/

We wniosku z dnia 5 czerwca 2015 r. (data sporządzenia 29.05.2015 r.) Inspektor Pracy wystąpił do ZUS II Oddział w Ł. o podwyższenie płatnikowi składek (...) Sp. z o.o. o 100% stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe ustalonej na najbliższy rok składkowy, w związku ze stwierdzeniem w czasie kolejnych kontroli przeprowadzonych w dniach: 12, 13, 25.11. 2014 r., 02, 03, 05, 10, 15, 17, 18, 23.12. 2014 r., 08, 22, 30.01.2015 r., 02.02.2015 r., 12, 20, 26, 28.05.2015 r. rażącego naruszenia przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. W uzasadnieniu wniosku wskazano, że od listopada 2014 r. do maja 2015 r. w firmie (...) Sp. z o.o. zostały przeprowadzone 3 kontrole i wydano łącznie 70 decyzji nakazowych dotyczących stwierdzonych naruszeń przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Następnie w czasie kontroli przeprowadzonej w maju 2015 r. stwierdzono występowanie dalszych rażących nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w szczególności, w zakresie wyposażenia maszyn w urządzenia ochronne, sposobów magazynowania materiałów, zapewnienia swobodnych dojazdów do maszyn, nieprzestrzeganie ustaleń dotyczących pracy w przestrzeniach zagrożonych wybuchem.

/wniosek z dnia 5 czerwca 2015 r. – akta ZUS/

Decyzją Nr (...) z dnia 9 czerwca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, iż stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującą płatnika składek (...) Sp. z o.o. w najbliższym roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2015 do 31 marca 2016 podwyższa o 100%.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż w dniu 5 czerwca 2015 r. do ZUS II Oddział w Ł. wpłynął wniosek z Państwowej Inspekcji Pracy – Okręgowego Inspektoratu Pracy w Ł. o podwyższenie płatnikowi (...) SP. z o.o. o 100% stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na najbliższy rok składkowy. Jako powód podano rażące naruszenie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy stwierdzonych w czasie trzech kolejnych kontroli.

Organ rentowy dodał, że z uzasadnienia wniosku Państwowej Inspekcji Pracy wynika, że w okresie od listopada 2014 r. do maja 2015 r. w firmie (...) Sp. z o.o. wydano łącznie 70 decyzji nakazowych dotyczących stwierdzonych naruszeń przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz to, że w czasie kontroli przeprowadzonej w maju 2015 r. stwierdzono występowanie dalszych rażących nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w szczególności, w zakresie wyposażenia maszyn w urządzenia ochronne, sposobów magazynowania

materiałów, zapewnienia swobodnych dojść do maszyn, nieprzestrzeganie ustaleń dotyczących pracy w przestrzeniach zagrożonych wybuchem.

/decyzja – akta ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji Nr (...) r. złożyła spółka (...) Sp. z o.o. złożyła w dniu 13 lipca 2015 r.

/odwołanie – akta ZUS/

Odwołanie płatnika składek od decyzji nr (...) nie zostało skierowane do Sądu.

/pismo – akta ZUS/

Następnie decyzją nr (...) r. z dnia 20 lipca 2015 r. ZUS II Oddział w Ł. uchylił decyzję nr (...) r. z dnia 9 czerwca 2015 r. stwierdzającą, że firma (...) Sp. z o.o. winna zastosować podwyższoną o 100% stopę wypadkową w okresie od 1 kwietnia 2015 r. do 31 marca 2016 r.

/decyzja – akta ZUS/

Zaskarżoną decyzją Nr (...) z dnia 11 sierpnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, iż stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującą płatnika składek (...) Sp. z o.o. w najbliższym roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2015 do 31 marca 2016 podwyższa o 100% i ustala w wysokości 4,72%.

/decyzja – akta ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dokumenty, których prawdziwości żadna ze stron nie kwestionowała.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 36 ust. 1 Ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2015 poz. 1242 z póź. zm.), inspektor pracy może wystąpić do jednostki organizacyjnej Zakładu właściwej ze względu na siedzibę płatnika składek z wnioskiem o podwyższenie płatnikowi składek, u którego w czasie dwóch kolejnych kontroli stwierdzono rażące naruszenie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, o 100% stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe ustalonej na najbliższy rok składkowy.

Stosownie do treści ust. 2 art. 36, decyzję w sprawie podwyższenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, o której mowa w ust. 1, wydaje Zakład.

Zgodnie z dyspozycją art. 27 stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe ustala się na rok składkowy.

Na mocy art. 2 pkt 8 „rok składkowy” jest to okres obowiązywania stopy procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe należnych za okres od dnia 1 kwietnia danego roku do dnia 31 marca następnego roku.

W doktrynie wyrażane są poglądy, że „Uprawnienie inspektora pracy aktualizuje się dopiero w czasie drugiej kontroli u tego samego pracodawcy, podczas której nastąpiło stwierdzenie naruszenia przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. Druga kontrola musi następować bezpośrednio po pierwszej, z tym zastrzeżeniem, iż jako drugiej (kolejnej) nie należy traktować kontroli następującej przed upływem czasu, wyznaczonego przez kontrolerów po pierwszej kontroli celem wyeliminowania dostrzeżonych uchybień i zastosowania się do zaleceń pokontrolnych. W każdej z dwóch kolejnych kontroli wymagane jest stwierdzenie rażącego naruszenia przepisów bhp, natomiast bez

znaczenia jest rodzaj naruszonych przepisów, nie muszą być to te same przepisy.” (tak S. S. w komentarzu do art. 36 ustawy wypadkowej, dostępnym w Systemie (...) Prawnej Lex). Dodać można, że „Najczęstszym przypadkiem będzie nieusunięcie naruszenia stwierdzonego w trakcie pierwszej kontroli, jednak nie można wykluczyć sytuacji, w której w trakcie pierwszej kontroli inspektor pracy stwierdzi wskazane w przepisie naruszenie, płatnik je usunie, a w czasie drugiej kontroli wykryte zostanie inne naruszenie (tak w: „Społeczne ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe Komentarz” pod red. M. Gersdorf i B. Gudowskiej, Wydawnictwo C.H. Beck, W-wa 2012). Przepisy dotyczące ubezpieczeń społecznych podlegają wykładni ścisłej, w szczególności przepisy nakładające na płatników składek sankcje mające wymiar finansowy.

Z literalnego brzmienia art. 36 ust. 1 ustawy wynika, że podwyższeniu o 100 % podlega stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe ustalana na najbliższy rok składkowy następujący po roku składkowym, w którym inspektor pracy wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o takie podwyższenie. W myśl art. 27 ustawy stopę procentową składki ustala się bowiem na rok składkowy, który zgodnie z art. 2 pkt 8 ustawy obejmuje okres od 1 kwietnia danego roku do 31 marca następnego roku. Skoro postępowanie o wymierzenie płatnikowi wyższej o 100 % stopy procentowej składki następuje na wniosek inspektora pracy, to data złożenia takiego wniosku stanowi punkt odniesienia w wyznaczaniu najbliższego roku składkowego, w jakim ma obowiązywać tak podwyższona stopa procentowa. Jednocześnie komentowany przepis stanowi o stopie procentowej "ustalanej na najbliższy rok składkowy", a zatem nie może to być stopa już ustalona i stosowana w roku składkowym poprzedzającym rok, którego dotyczy przedmiotowe podwyższenie. Stopę procentową składki ustala zaś Zakład Ubezpieczeń Społecznych lub sam płatnik według zasad skodyfikowanych w art. 28-33 ustawy. Jest ona zróżnicowana w zależności od liczby osób zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego, kategorii ryzyka właściwej dla grupy działalności, do jakiej należy płatnik oraz kategorii ryzyka określonej dla danego płatnika (mierzonych wskaźnikami częstości poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem, wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich, stwierdzonych chorób zawodowych oraz zatrudnionych w warunkach zagrożenia). To uzależnienie wysokości stopy procentowej składki od wymienionych wielkości o zmiennym charakterze wymusza coroczne jej uaktualnianie. Reasumując: podwyższeniu w trybie art. 36 ustawy podlega stopa procentowa składki przysługująca od płatnika w wysokości ustalonej w myśl zasad art. 28 - 33 na następny rok składkowy po tym, w jakim na podstawie wniosku inspektora pracy wszczęto postępowanie w tej sprawie. Sens omawianej kary sprowadza się do tego, że za stwierdzone naruszenie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy przez kolejny rok składkowy płatnik będzie zmuszony uiszczać składkę według podwojonej stopy procentowej należnej w tymże roku (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2011 r., II UK 230/10, Lex nr 786393).

Mając na względzie literalne brzmienie przepisu art. 36 ust. 1 ustawy wypadkowej oraz treść w/w wyroku SN należy wskazać, że organ rentowy podwyższając o 100 % składkę wypadkową płatnikowi składek to powinien był to uczynić w roku kolejnym tj. w roku następującym po roku składkowym, w którym inspektor pracy wystąpił do ZUS z wnioskiem o takie podwyższenie a nie w trwającym roku składkowym. Skoro inspektor złożył wniosek do ZUS w dniu 5 czerwca 2015 r. tj. w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2015 r. do 31 marca 2016 r., to organ rentowy uwzględniając ten wniosek powinien był podwyższyć stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe spółki w roku składkowym obowiązującym od 1 kwietnia 2016 r. do 31 marca 2017 r.

Mając na względzie powyższe na podstawie art. 477¹⁴ §2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w pkt 1 wyroku i wskazał, że ZUS II Oddział w Ł. nie miał uprawnień do podwyższenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres od dnia 1 kwietnia 2015 r. do 31 kwietnia 2016 r. z uwagi na datę wniosku Państwowej Inspekcji Pracy.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł w punkcie drugim wyroku. Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Stosownie do art. 98 § 3 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez wykwalifikowanego pełnomocnika zalicza się wynagrodzenie. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił, w oparciu o § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów

pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. 2013 r., poz. 490), zgodnie z wnioskiem, według norm przepisanych, na kwotę 180 zł i zasądził ją od organu rentowego na rzecz (...) spółki z o.o.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu.